

Landskap: *Blekinge*
 Härad: *Medelöta*
 Socken: *Nällaby*
 Uppteckningsår: *1941*

Upptecknat av: *Amund af Ekman*
 Adress: *Agdalslund, Nällaby*
 Berättat av: _____
 Född år *1877* i *Förk ära*

registra; mystiska väsen förknippade med kyrkan
 vad man brukade medlägga vid husbygge
 Seder som användes med kreaturen o mjölken
 Ordet grim samt vad fallet bodde gjorde när de
 skulle släppa en gris i stian
 Person med ond fot o god fot
 Ordet letna och dess betydelse
 Om barnafäderstor och havande kvinnor
 Om spöktom som de kallade veltappskottet
 Seder o bruk vid värfrestids
 Seder vid brödbakning

Sida 1-2
 " 2-3
 " 3-4
 " 4
 " 4-5
 " 5
 " 6
 " 7-8
 " 8
 " 8-9
 " 9

Biografiska uppgifter

p. 11-12.

Angående något övernaturligt väsen som
förbindes med kyrkan, så känner jag
endast till s.k. gästar som visade sig på
kyrkogården & som såg ut som en vit
skepnad utan huvud och som syntes till
vid midnattstid på kyrkogården & det
sades att ibland kunde folk se dem stå
med varandra, och det sades bland

M. 1.

H. C. 13

Allmogem att det var människor som
i livstiden varit ovänner med
varandra och inte kommit till frid med
varandra innan de dött.

Vidare sades det att kl; 12 på fullnatten
så samlades alla avlidna som låg begravda
på kyrkogården, till gudstjänst i kyrkan
och församlingen som höll gudstjänsten var
även en i församlingen avliden präst
om man mötte en s.k. gäst eller något

De dödas
julotta.

mysligt varen så skulle man akta
sig väl att inte säga nåt till det eller
gå i vägen för det för då blev man
spuck.

Någon sägen om döen som blivit
begravna eller levande inmurade i
någon kyrka eller kloster ~~blivande~~
känner jag ej till.

Vid byggandet av en ladugård så borrades
ett hål i träskeln till ingången och en
levande orm slängdes ner där av en
"klotgubbe" eller "klotgumma" sen täpptis
hållet igen. Det skulle bli tur med djuren
och de skulle trivas bra.

Det bodde en grann intill mitt föräldrahus
som var mycket vidstelig, när de skulle
köra ut en ko ur ladugården efter första
gången den hade kalvat så lade den glödande

Kol på Tröskeln o sen skulle dom stå en skvätt
vatten över kolen i samma ögonblick² kon
gick över Tröskeln samtidigt skulle de hålla
lite vatten över brösteyggen på kon och då skulle
kon vara bevarad för trolldom när den kom ut
på bete. När husmodern för samma ställe
skulle sälja mjölk så lade hon en ryppa
surdeg några korn salt samt sin
vigbelring i silen när hon skulle sila
mjölken, det skulle va för de de som köpte
mjölken inte skulle kunna förgöra korna
min syster var der en gång o hemlade mjölk,
när hon kom hem sa han jag vill inte gå
dit o köpa mjölk mer för "mor Anna va så
otäckt" hon la så mycke i silen när hon slog
igenom mjölken, o sen kom der uppa enorm
ur ett påls i köksgolvet o druck mjölk ur ett
skrälls (fat) som hon satte till honom.

På ett annat ställe utmed min mors hem
var så mycket ormar vid ladugården så när
dom kom ut o skulle mjölka så kunde der komma
fram fjorton femton ormar på en gång o de
kröps ända fram till den som satte o mjölkade
o väntade otåligt, när hon sen hade mjölkat
färdigt så slog hon mjölket i en vacker (ko) till
dom o der drack de sej mjölka o sen kröps dom ut
igen, man skulle aldrig köra bort eller slå
ihjäl en orm utmed husen, det ansågs
ha otur med sig.

Ordet "grim" hörda jag talas om i min barndom
det ~~uttalas~~ med kort i, det var ett namn på
ett litet djur likt en orm ~~3-4~~ cm; långt, svart
med gula ränder på ryggen, dom påstod att det
var giftigt.

Innan man släppte in en gris i stien så skulle
man kasta in värtäl (någon bit av en nål

Eller något annat föremål av stål som blivit
avbrutit av våda) då skulle ingen kunna
förgöra grisen.

En person med ond fot var en sådan ~~var en~~
som sej självt ovetande förde otur med sej
om en sådan person ville köpa ett djur av
någon och det ej blev något köp av, om djuret
sedan blev sjuket eller dog så var det den personens
skulld, och mötte man en sådan person på en väg
så var det "ojäligt" (otur) o då skulle man spotta
tre gånger innan man mötte honom eller
hennes, o säj "vi fri mej för otur".

Det fanns även personer som hade tur med
sej, och det var alltså jälligt (tur) att möta en
sådan person eller på annat sätt ha
något med denna person att göra
så lyckades det bra o hade tur med sej.

N:o 5.

L. u. F. 26

Om det var en person som gällde för att
vara en hederlig människa men som i
hemlighet var på någon otuktssynd,
om så denne person kom att titta på ett
naket spädbarn, så fick det barnet skervan
(engelska sjukan) och för att bota barnet så
skulle man^{te} ett litet stycke av ett blådes-
palagg som denne person berit på sig
koka det och äta det vatten som man
kokade det i skulle man tvätta barnet
på ny o rå & ny och nedan) o då trodde
man att barnet fick sin helse igen.
Man skulle heller inte gå ut någon morgon
utan att ha smakat något först för då kunde
man bli liten (illamående) då hade man råkat
ut för vetter, något mystiskt väsen som kunde
befinna sig var som helst o det kunde man
inte säga nej för emedan det var osynligt

nr 6

Nr. 7

En barnaföderska som ej var bespeltagen
kunde råka ut för många svårigheter
hon fick ej gå ut sen solen gått ned för då
kunde hon bli trolltagen man fick heller
inte stå ut det vatten som denna kvinna
och hennes odöjsta barn badat i under bar
himmel och inte fick barnets kläder hänga
ute sen solen gått ner.

En havande kvinna skulle aldrig se på
något farligt för då fick barnet lyta
en sådan kvinna fick ej vara med vid stafet
eller något som var hemskt att se på
det var mycket farligt.

Det var mycket som en havande kvinna
skulle avhålla sig ifrån, om hon t. ex. tog
ett äpple på ett träd eller marken som ej var
hennes eget så kullade barnet g. låta bli
att stjäla, inte fick ^{hon} vara något i förskrädet

för då vätte barnet ner sig om näterna
inte fick hon krypa under något, ej heller
fick hon tala med någon genom ett fönster
för då fick barnet fönsterrari.

Ordet mätning vid sjukdom känner
jag till, men om någon blev sjuk
o de inte visste vad sjukdom det var
så kallade sjukdomen för vällappskottet
o då skulle en klotig gubbe eller gumma
skjuta över den sjuka med viclegrenar
o dervid mumla något som man ej
förstod. (i min hemort fanns en gumma
som de kallade Greva-Linan som
gjorde sådant. Någon ting om värfraudagen
vet jag endast att man på värfraudagen
skulle springa barfota uto för att inte bli
ömfotade under året, man skulle på
värfraudagen säga: - se i dagsljus för annars

N: 8

H. C. 14

kom man sent i säng under hela året.

Om någon person fick en svult på ögonlocken
så^{sä} dom att det var en stolstöt och då skulle
den sjuke sätta sej på tröskeln o sen
skulle en annan person ta en trebenastol
o stöta den sjuke på ögonlocken tre gånger
och för var gång säga: ja stöte dig, då svaras
den sjuke: va stöta du mig för,
för din stolstöt säger den andre då.

M. 2. 9

Det var en massa saker som man skulle
iaktta under sitt dagliga arbete det var
ceremonier med allt vad de utfördes.
När de bakade bröd, så måste de vara tysta
under det satte kakorna i ugnen så de
något eller bar sej illa åt så ble då ingens
ära må bröet, som de uttryckte sej
inte fick de baka julbrödet på
Tomasnatten, för då blev det inte riktigt.

N. 8015:10.

Sed vid stolsstol